

*Лебедєва Ганна Володимирівна,
суддя Миколаївського окружного адміністративного суду, аспірантка
кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЦЕНзуРА ЯК ЕЛЕМЕНТ КОНТРОЛЮ ОБОРОТУ ОБ'ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

Твори є одним з результатів літературно-художньої творчості, регулювання відносин щодо обороту яких має доволі тривалу історію. Картини, поеми, вірші та інші об'єкти авторського права завжди були вираженням особистих почуттів, історично-значимих подій, особистих історій з життя як пересічних людей, так і відомих особистостей. Процес творчої діяльності є суб'єктивним, таким, що не підлягає правовому регулюванню, адже творчість як правило є внутрішньо-неконтрольованим процесом, викликаним психіко-емоційним станом, відчуттями та внутрішніми переживаннями автора. Саме тому, у більшості випадків твори передають суб'єктивний погляд автора на певні події чи явища.

Історично склалося, що у більшості країн закріплювалася презумпція свободи творчої діяльності, але разом з цим у деяких з них була наявна цензура в частині регулювання відносин з обнародування, публічної демонстрації творів. Критерії визначення інформації такої, що може бути заборонена до поширення визначалася відповідними указами, розпорядженнями, прийнятими у встановленому порядку.

Що саме було основою для критеріїв заборони обнародування творів? По-перше, образ політичних діячів. Як правило, у більшості випадків правителі чинять перешкоди публічній демонстрації як негативному зображенню їх персони в ролі представників влади, так і з особистісної позиції перешкоджали творам, в яких висвітлювалися їх негативні риси (пияцтво, розпутство тощо).

По-друге, шкідливих ідей для суспільства та державного устрою. У більшості випадків у кожної влади є як свої прихильники, так і особи, що незадоволені станом речей. Тому висвітлення передових ідей управління державою, підбурювання та заклики до зміни у державному управлінні можуть нашкодити представниками влади, а тому такі твори є такими, що можуть бути заборонені до публічного обнародування чи обігу.

Як правило цензура як форма контролю зі сторони суб'єкта влади ґрунтувалася на інтересах, потребах, цінностях та пріоритетах політичних діячів. Метою цензури є встановлення контролю за змістом інформації

незалежно від форми об'єктивного її втілення будь то книги, театральні постановки, картини, скульптури тощо.

Норми моралі як інструмент цензури є регулятором правил обороту творів у цивільному обороті. Аналізуючи вплив норм моралі та їх взаємозв'язок з авторським правом слід звернути увагу на таке. По-перше, при створенні твору його зміст визначається автором самостійно і тільки внутрішні регулятори здатні вплинути на відповідність чи невідповідність визначеним у суспільстві критеріям, змісту норм моралі тощо. Тобто кожний автор лише на власне переконання може враховувати або ігнорувати норми моралі, цензуру. По-друге, цензура може вплинути лише на оборот творів, що офіційно перебувають на законних підставах у цивільному обороті, тобто введені офіційно у цивільний оборот внаслідок їх опублікування у видавництві або після відповідної реєстрації чи отримання прокатного посвідчення (якщо така процедура передбачена законодавством, наприклад щодо кінофільмів). На оборот творів, які не введені офіційно у цивільний оборот (рукописи, що не передані у видавництво тощо) офіційно досить важко вплинути, адже досить важко довести авторство твору та його публічне поширення. Представляє інтерес більш детальне висвітлення питань, пов'язаних з цензурою та її впливом на цивільний оборот творів та їх наслідками як для автора, так і для правоволодільца майнових прав.

Непомящая Ірина Олексіївна,

аспірант кафедри цивільного права,

Національного університету «Одеська юридична академія»

ДО ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ, ЩО МІСТЯТЬСЯ В ДЕРЖАВНОМУ РЕЄСТРІ РЕЧОВИХ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Розвинене інформаційне суспільство формує запит на формуванні значних масивів систематизованої інформації щодо результатів життєдіяльності окремих осіб та суспільства в цілому у вигляді державних реєстрів в електронній формі та з необмеженим колом суб'єктів, які мають доступ до таких даних. Питання захисту інформаційних прав особи в сучасних умовах розвитку інформаційних технологій стають предметом широкого кола наукових досліджень. Крім того, варто констатувати спроби вирішення питань захисту прав осіб від незаконного розповсюдження інформації щодо них на національному законодавчому рівні та рівні міжнародно-правових актів. Держава Україна активно приймає участь в процесі вдосконалення національного законодавства щодо визначення правового